

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti și Nadejda Toma

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2015, în cauza penală în privința lui

Cernatu Oleg Mihail, născut la 22 august 1977, originar or. Soroca, domiciliat r-nul Dubăsari, s. Corjova, str. Școlii, 10.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.03.2012 - 26.02.2014;

Instanța de apel: 20.03.2014 - 26.05.2015;

Instanța de recurs: 11.09.2015 - 19.04.2016.

A CONSTATAT:

1. Prin sentința Judecătoriei Dubăsari din 26 februarie 2014, Oleg Cernatu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, la amendă în mărime de 650 (șase sute cincizeci) unități convenționale, echivalentul a 13000 (treisprezece mii) lei, cu privarea de dreptul de a gestiona organizații comerciale pe un termen de 3 (trei) ani.

A fost încetat procesul penal intentat în privința lui Oleg Cernatu în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de Ministerul Mediului al Republicii Moldova, a fost admisă cu încasarea în beneficiul acestuia din contul lui Oleg Cernatu suma de 44465,45 (patruzeci și patru mii patru sute șaiszeci și cinci lei, patruzeci și cinci bani) lei, cu titlu de prejudiciu material.

Acțiunea civilă înaintată de SA „Drumuri-Criuleni” a fost respinsă integral.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Oleg Cernatu, exercitând funcția de director al SRL „Totalproficons” din 18 iunie 2008, în baza deciziei de constituire a întreprinderii, fiind persoană care gestionează o organizație comercială, având drepturi și obligațiuni în vederea exercitării funcțiilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, încălcând flagrant prevederile legale, folosindu-se de situația de serviciu în scopul delapidării averii străine a introdus în procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate din 01 decembrie 2008, pe suma de 243356,35 lei și în

procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate din 30 iulie 2009 pe suma de 81118,78 lei, cheltuieli de asistență socială și medicală în sumă totală de 3906,06 lei, neconfirmate prin semnăturile beneficiarilor în dispozițiile de plată, precum și taxa pe valoare adăugată în sumă totală de 40559,39 lei, cu toate că SRL „Totalproficons” nu a fost înregistrată la organul fiscal ca plătitor de TVA, astfel majorând volumul lucrărilor executate cu 44465,45 lei, ceea ce a contribuit la cauzarea Fondului Ecologic Național, a unor daune considerabile.

Tot el, Oleg Cernatu, exercitând funcția de director al SRL „Totalproficons” din 18 iunie 2008, în baza deciziei de constituire a întreprinderii, fiind persoană care gestionează o organizație comercială, având drepturi și obligațiuni în vederea exercitării funcțiilor administrative de dispoziție și organizatorico-economice, încălcând flagrant prevederile legale, folosindu-se de situația de serviciu în scopul acordării unui aspect legal al acțiunilor sale infracționale de delapidare a averii străine a introdus în procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate din 01 decembrie 2008 pe suma de 243356,35 lei și în procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate din 30 iulie 2009 pe suma de 81118,78 lei, date denaturate cu privire la cheltuieli de asistență socială și medicală în sumă totală de 3906,06 lei, care de fapt nu erau confirmate prin semnăturile beneficiarilor în dispozițiile de plată, precum și taxa pe valoare adăugată în sumă totală de 40559,39 lei, cu toate că SRL „Totalproficons” nu a fost înregistrată la organul fiscal ca plătitor de TVA, astfel majorând volumul lucrărilor executate cu 44465,45 lei.

Tot el, Oleg Cernatu, efectuând lucrări de reparație medie a îmbrăcămintei rutiere la obiectul L332 Dubăsari-Cocieri-Roghi-M14 în baza contractului din 01 iulie 2008, încheiat între SRL „Totalproficons” și SA „Drumuri-Chișinău” în sumă de 574316,97 lei, a inclus date denaturate cu privire la cheltuielile de asistență medicală și socială în sumă totală de 8661,29 lei, care de fapt nu erau confirmate prin semnăturile beneficiarilor în dispozițiile de plată, precum și taxa pe valoare adăugată în sumă totală de 95719,50 lei, cu toate că SRL „Totalproficons” nu a fost înregistrată la organul fiscal ca plătitor de TVA.

3. Procurorul, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Oleg Cernatu să fie condamnat în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, la 10 (zece) ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, iar în baza art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, la amendă în mărime de 450 (patru sute cincizeci) unități convenționale, echivalentul a 9000 (nouă mii) lei.

În temeiul art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, lui Oleg Cernatu, să-i fie stabilită pedeapsa definitivă 10 (zece) ani închisoare, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip închis cu amendă în mărime de 450 (patru sute cincizeci) unități convenționale, echivalentul a 9000 (nouă mii) lei.

3.1. În motivarea apelului, procurorul a invocat, că sentința urmează a fi casată, deoarece la adoptarea acesteia au fost admise doar argumentele aduse de inculpat și partea apărării, fiind neglijate declarațiile martorilor, înscrierile probatorii, cum ar fi: rapoartele de expertiză și actele de reviziei economico-financiare tematice efectuate la SRL „Totalproficons”, ce denotă temeinicia învinuirii înaintate și implicit vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate.

Mai mult, nici una din probele administrate și prezentate de partea acuzării nu a

fost respinsă și exclusă din dosar în condițiile prevăzute de art. 94 Cod de procedură penală.

Contrar prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, prima instanță a omis descrierea faptei criminale considerate ca fiind dovedită și, în special, a modului săvârșirii și consecințelor ei.

Prima instanță a admis în totalitate proba cu martori prezentată de apărare deși anumite declarații erau contradictorii cu cele ale reprezentantului părții vătămate, Eugeniu Filipescu, considerând că acesta cunoștea despre faptul, că SRL „Totalproficons” încă nu era înregistrat ca plătitor de TVA.

În opinia acuzării, concluziile primei instanțe depășesc probele examinate, iar circumstanțele pe care instanța le cataloghează ca normale, sunt combătute de declarațiile reprezentantului părții vătămate, Eugeniu Filipescu și de contabilii acestuia.

A menționat procurorul, că prima instanță a abordat o poziție de apărare a inculpatului, fapt care a generat admiterea încălcărilor depistate și prezentate ca: ... „*erori generate de specificul circumstanțelor...*” de fapt, acestea fiind făcute intenționat pentru a mușamaliza și a da un aspect legal încălcărilor admise.

A subliniat acuzarea, că pe episodul cu sustragerea mijloacelor bănești de la SA „Drumuri-Chișinău”, pe lângă sustragerea TVA-ului, inculpatului i-au fost incriminate și alte sume bănești, și anume: cheltuieli de salarizare în sumă totală de 32078,86 lei, cheltuieli de asistență socială și medicală în sumă totală de 8661,29 lei, neconfirmate prin semnăturile beneficiarilor în dispozițiile de plată, care au fost trecute cu vederea de către prima instanță.

Cu referire la concluzia primei instanțe: „*Spre deosebire de episodul ce ține de reparația drumurilor, unde antreprenorul și subantreprenorul s-au înțeles la un preț forfetar, indiferent de cheltuielile pe care le va suporta subantreprenorul, în cazul raporturilor ce țin de amenajarea fântânilor, modalitatea de stabilire a cuantumului era alta. Costul lucrărilor s-a stabilit după anumite tarife, iar antreprenorul avea dreptul să pretindă achitarea sumei integrale doar în măsura în care suporta cheltuielile solicitate...*”, procurorul a evidențiat, că astfel de înțelegeri la care se face trimitere în sentință, nu au fost documentate în cadrul examinării judecătorești, modalitățile de stabilire a prețurilor fiind identice (achiziții publice, licitații).

În ceea ce ține de aprecierea primei instanțe, că „...*a cauzat un prejudiciu de doar 44465,45 lei, de aceea lui nu-i poate fi incriminată lit. d) alin. (2) art. 361 Cod penal...*”, procurorul a menționat, că aprecierea urmărilor prejudiciabile ține doar de competența părții vătămate, îndeosebi când acești bani proveneau din bugetul de stat.

La fel, procurorul a mai criticat și concluzia primei instanțe prin care referitor la întocmirea și semnarea proceselor-verbale de recepție a lucrărilor de reparație a drumurilor, instanța califică încălcările depistate în actul litigios ca „erori generate de circumstanțe”, iar pe episodul cu amenajarea fântânilor consideră faptul falsului constat și probat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2015, a fost respins ca nefondat apelul declarat de procuror cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea deciziei, instanța de apel a menționat, că prima instanță, corect a constatat fapta reținută în sarcina inculpatului, care a fost probată prin totalitatea materialelor acumulate la cauza penală, în corespundere cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și

veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, instanța de apel a reținut că vinovăția lui Oleg Cernatu în săvârșirea infracțiunii se confirmă prin următoarele probe: declarațiile inculpatului (f. d. 207-208, vol. V; 109, vol. VI); a reprezentantului SA „Drumuri-Chișinău”, Eugeniu Filipescu (f. d. 11-15, 144, 147, vol. V); a reprezentantului Ministerului Mediului al Republicii Moldova, Adrian Panciuc (f. d. 26-27, vol. V); a martorilor Andrei Kogut (f. d. 31-32, vol. V); Tatiana Salihi (f. d. 34-35, vol. V); Angela Burtea (f. d. 63-64, vol. V); Eudochia Nicolaev (f. d. 29, vol. V); Anatolie Grajdian (f. d. 39-40, vol. V); Iurie Coțofan (f. d. 50-51, vol. V); Valeriu Mîțul (f. d. 66-67, vol. V); Alexandru Ceachir (f. d. 196-201, vol. V), dar și prin următoarele probe materiale: actul din 25 martie 2011 privind rezultatele reviziei economico-financiare tematice efectuate la SRL „Totalproficons”, împreună cu toate anexele (f. d. 8-180, vol. II); procesul-verbal de ridicare din 28 octombrie 2010, cu anexe, prin care au fost ridicate de la Ministerul Mediului al Republicii Moldova documentele de confirmare a proiectului „Amenajarea a 20 fântâni”, ce va contribui la îmbunătățirea calității apei în s. Corjova, r-nul Dubăsari (f. d. 2-81, vol. III); procesul-verbal de examinare din 27 mai 2011 (f. d. 86-88, vol. III); procesul-verbal de ridicare din 08 noiembrie 2010, prin care de la Primăria com. Corjova, r-nul Dubăsari au fost ridicate documentele de confirmare a proiectului „Amenajarea a 20 fântâni” (f. d. 90-246, vol. III); procesul-verbal de ridicare din 21 februarie 2011, cu anexe, prin care de la SRL „Totalproficons” au fost ridicate toate documentele contabile (f. d. 2-66, vol. IV); procesul-verbal de examinare din 27 mai 2011 (f. d. 67-70, vol. IV); procesul-verbal de ridicare din 30 mai 2011, cu anexe, prin care de la SA „Drumuri-Chișinău” au fost ridicate documentele contabile (f. d. 74-86, vol. IV); procesul-verbal de examinare din 21 iulie 2011 (f. d. 67-70, vol. IV); procesul-verbal de examinare din 30 mai 2011 (f. d. 87-88, vol. IV); procesul-verbal de ridicare din 21 iunie 2011, cu anexe, prin care de la BC „Moldova-Agroindbank” SA au fost ridicate documentele contabile în original ce țin de activitatea SRL „Totalproficons” (f. d. 95-135, vol. IV); procesul-verbal de examinare din 21 iunie 2011 (f. d. 136-137, vol. IV).

4.2. Cu referire la relațiile contractuale dintre SRL „Totalproficons” și SA „Drumuri-Chișinău”, ținând cont de prevederile art. art. 935 alin. (1), 967 alin. (1) Cod civil și art. 117 alin. (1) Cod fiscal, instanța de apel a reținut, că la 11 iunie 2008, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a desfășurat concursul prin oferta de preț nr. 921-OP/08, proiectul achiziției publice: „Lucrări de reparație medie a îmbrăcăminte rutiere pe drumul L332 Dubăsari-Cocieri-Roghi-M14” (f. d. 90, vol. II).

Prin avizul nr. 06-06/551 din 19 iunie 2008, ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a invitat SA „Drumuri-Chișinău” (câștigător al concursului prin cererea ofertelor de preț nr. 921-OP/08 din 11 iunie 2008) pentru semnarea contractului de antrepriză cu autoritatea contractantă (f. d. 97, vol. II).

La 20 iunie 2008, între ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” (beneficiar) și SA „Drumuri-Chișinău” (antreprenor general) a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 43/06, obiectul căruia consta în executarea lucrărilor de reparație medie a îmbrăcăminte rutiere pe drumul L332 Dubăsari-Cocieri-Roghi-M14 (selectiv) în valoarea totală de 808275,11 lei, inclusiv TVA 134712,52 lei (f. d. 98-105, vol. II).

Conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pentru luna noiembrie 2008, valoarea lucrărilor nominalizate a constituit în total suma de 808275,11

lei, inclusiv: cheltuieli directe - 541022,45 lei, din care salariul muncitorilor - 51643,83 lei; asigurări sociale și medicale (27 %) - 13943,83 lei; cheltuieli de regie (14,50 %) - 80470,12 lei; beneficiul SA „Drumuri-Chișinău” (6 %) - 38126,19; TVA - 134712,52 lei (f. d. 108-109, vol. II).

Inițial, încercând să efectueze lucrările la obiectul dat, SA „Drumuri-Chișinău” a fost blocată de administrația Autoproclamatei Republici Transnistrene, iar când a intenționat să ducă tehnica la obiectul dat, a fost avertizată de administrația transnistreană că tehnica va fi confiscată.

Din această cauză, prin intermediul Primăriei com. Corjoava, a fost căutat un agent economic de pe teritoriul transnistrean, care urma să execute lucrările, iar SA „Drumuri-Chișinău” urma să achite serviciile respective, astfel, în anul 2008, au făcut cunoștință cu Oleg Cernatu și ca efect s-a ajuns la încheierea unui contract cu SRL „Totalproficons”.

În baza contractului de prestare a serviciilor nr. 18 din 01 iulie 2008, încheiat între SRL „Totalproficons” (subantreprenor) și SA „Drumuri-Chișinău” (antreprenor), primul și-a asumat obligațiunea să efectueze lucrări de reparație medie a îmbrăcăminte rutiere pe drumul L332 Dubăsari-Cocieri-Roghi-M14 (selectiv) care trece prin s. Corjoava, r-nul Dubăsari, iar ultimul să achite serviciile respective, în baza actului de primire-predare a lucrărilor executate (f. d. 122-123, vol. II).

În conformitate cu pct. 2.2 al contractului menționat, valoarea serviciilor acordate se determină în baza devizului local și constituie 574316,97 lei.

Astfel, conform procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate pe luna noiembrie 2008, valoarea acestor lucrări a constituit în total suma de 574316,97 lei, inclusiv: cheltuieli directe - 417440,44 lei, din care salariul muncitorilor - 32078,86 lei; asigurări sociale și medicale (27 %) - 8661,29 lei; cheltuieli de regie (8 %) - 34088,14 lei; beneficiul SRL „Totalproficons” (4 %) - 18407,60 lei; TVA - 95719,50 lei (f. d. 126-127 vol. II).

Conform facturii de expediție seria EE nr. 013462 din 28 noiembrie 2008, SRL „Totalproficons” a înaintat spre plată SA „Drumuri-Chișinău” valoarea lucrărilor de reparație medie a îmbrăcăminte rutiere pe drumul L332, în sumă totală de 574316,97 lei (f. d. 128 vol. II). Pentru serviciile acordate, SA „Drumuri-Chișinău”, conform a 5 (cinci) ordine de plată, a transferat către SRL „Totalproficons” mijloace financiare în sumă de 620000 lei (f. d. 129-133, vol. II).

Ulterior, conform facturii fiscale XT nr. 1908073 din 19 noiembrie 2008, SA „Drumuri-Chișinău” a înaintat spre plată către ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” valoarea lucrărilor executate de reparație medie a îmbrăcăminte rutiere pe drumul L332 Dubăsari-Cocieri-Roghi-M14 în sumă totală de 808275,11 lei, inclusiv TVA - 134712,52 lei (f. d. 117, vol. II) care, în perioada 01 iulie 2008 – 31 decembrie 2008, au fost achitate integral din veniturile fondului rutier al Republicii Moldova (f. d. 118-120, vol. II).

Instanța de apel a reținut, că prima instanță corect a apreciat critic afirmația lui Eugeniu Filipescu, directorul SA „Drumuri-Chișinău”, precum, că el nu era la curent cu faptul că SRL „Totalproficons” nu este plătitor de TVA, deoarece potrivit declarațiilor martorilor Iurie Coțofan și Valeriu Mițul, care au asistat la discuția între Oleg Cernatu și Eugeniu Filipescu când negociau încheierea contractului, Oleg Cernatu l-a informat pe Eugeniu Filipescu despre faptul că întreprinderea pe care o gestiona, nu era plătitor de

TVA.

La fel, în perioada 01 octombrie 2008 – 27 octombrie 2008, SRL „Totalproficons” a eliberat în adresa SA „Drumuri-Chișinău” 30 facturi de expediție (f. d. 101-130, vol. V).

La 28 noiembrie 2008, SRL „Totalproficons” a înaintat spre plată SA „Drumuri-Chișinău” factura de expediție EE nr. 013462, în sumă totală de 574316,97 lei (f. d. 80, vol. IV).

Cu referire la prevederile art. 117 Cod fiscal, instanța de apel a reținut, că dacă SRL „Totalproficons” era plătitor TVA, urma să utilizeze facturi fiscale și nu facturi de expediție, iar Eugeniu Filipescu și serviciul său contabil, ținând cont de specificul, amploarea și rulajul operațiunilor financiare ale întreprinderii sale, nu puteau să nu cunoască faptul că, dacă SRL „Totalproficons” eliberează facturi de expediție, atunci firma nu este înregistrată în calitate de plătitor TVA.

Din considerentele menționate, instanța de apel a reținut ca fiind justificată poziția primei instanțe, prin care a apreciat critic afirmația lui Eugeniu Filipescu, conform căreia, chiar dacă SRL „Totalproficons” încă nu era înregistrat ca plătitor TVA, el a semnat și contractul și procesul-verbal de recepție în care erau indicate sumele TVA, fiindcă Oleg Cernatu l-a asigurat că își va aduce în regulă actele și vor introduce ulterior datele cu referire la TVA.

La acest aspect, instanța de apel a evidențiat, că la momentul derulării contractului, pentru a obține statutul de plătitor TVA, societatea respectivă trebuia să aibă timp de 12 luni un rulaj de 300000 lei (art. 112 alin. (1) Cod fiscal, red. 2007), iar dat fiind faptul, că SRL „Totalproficons” a fost înregistrată în luna iunie 2008, fapt despre care știa și Eugeniu Filipescu, evident că societatea nu putea să obțină acest statut, până nu ar fi livrat mărfuri și servicii în suma indicată.

Din analiza comparativă a procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate încheiat între ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” (beneficiar) și SA „Drumuri-Chișinău” (antreprenor general) încheiat în noiembrie 2008 (f. d. 228-229, vol. III) și a procesului-verbal de recepție a lucrărilor executate încheiat între SRL „Totalproficons” și SA „Drumuri-Chișinău” încheiat în noiembrie 2008 (f. d. 78-79, vol. IV), instanța de apel a ajuns la concluzia, că antreprenorul general trebuia să facă o bună parte din lucrări, însă reieșind din declarațiile lui Eugeniu Filipescu, din toate lucrările specificate ei au participat parțial doar la cele marcate prin simbolul „D193B Plombarea gropilor la îmbrăcămintea din beton asfaltic cu grosimea până la: 5 cm - 84169,91 lei”, în rest toate lucrările au fost efectuate de către SRL „Totalproficons”.

În acest sens, chiar și martorul Valeriu Mițul, la acel moment primar al com. Corjova, r-nul Dubăsari, a declarat că tehnica cu care s-au efectuat lucrările de reparație a drumului, nu aparținea SA „Drumuri-Chișinău”, dar a fost adusă din or. Grigoriopol și din or. Dubăsari de către SRL „Totalproficons”.

Așadar, instanța de apel a reținut, că SA „Drumuri-Chișinău” a obținut de la ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” un contract în sumă totală de 808275,11 lei, inclusiv TVA - 134712,52 lei. Neavând posibilitatea să efectueze lucrările datorită specificului zonei (partea stângă a Nistrului), SA „Drumuri-Chișinău” a găsit un agent economic din zona respectivă, care ar fi putut colabora cu autoritățile neconstituționale în vederea executării contractului, ajungând la înțelegerea ca SRL „Totalproficons” să îndeplinească toate lucrările pentru SA „Drumuri-Chișinău”, în schimbul sumei de

574316,97 lei.

Prin urmare, pentru suma de 574316,97 lei, SRL „Totalproficons” s-a angajat să efectueze lucrările pentru care SA „Drumuri-Chișinău”, în baza devizului de cheltuieli, trebuia să primească 808275 lei, atunci prețul negociat nu putea fi decât unul forfetar, adică antreprenorul urma să achite suma stabilită indiferent de cheltuielile pe care le-ar avea subantreprenorul. Iar devizul de cheltuieli întocmit pentru lucrările subantreprenorului avea un caracter pur formal, având doar scopul de a servi ca un document justificativ la recepționarea finală de către ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” a lucrărilor de la SA „Drumuri-Chișinău”.

A reținut instanța de apel, că fiind unul formal, devizul de cheltuieli dintre SRL „Totalproficons” și SA „Drumuri-Chișinău”, a fost întocmit de către angajații SA „Drumuri-Chișinău” după următoarea formulă - s-au indicat în el aceleași categorii de cheltuieli ca și în devizul principal, fiind redus doar volumul lucrărilor și, respectiv, a costurilor, proporțional sumei ce urma să fie achitată subantreprenorului în raport cu suma ce trebuia să o încaseze antreprenorul general.

Însă, din cauza abordării simpliste la întocmirea devizului de cheltuieli, s-au comis erori generate de specificul circumstanțelor în care au derulat raporturile contractuale (subantreprenorul nu era plătitor de TVA, acesta a contractat la rândul său firme din Transnistria, din care cauză o parte din cheltuielile pentru asistența socială și medicală nu puteau să ajungă în bugetul public consolidat al Republicii Moldova etc.).

Până la sfârșitul lucrărilor, SA „Drumuri-Chișinău” a transferat pe contul SRL „Totalproficons” aproximativ 620000 lei (574316,97 conform înțelegerii pentru lucrări, restul din greșeala contabilului, care urma să-i transfere către SRL „Dromas-Cons”).

Achitând încă suma de 134712 lei în bugetul de stat în calitate de TVA, SA „Drumuri-Chișinău” s-a ales cu un beneficiu de aproximativ 50000 lei, chiar dacă conform contractului încheiat cu ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor” era prevăzut un beneficiu de doar 38000 lei.

Ulterior, la 31 martie 2009, fiind întocmit de către SA „Drumuri-Chișinău” actul de verificare între prima și SRL „Totalproficons”, era indicat doar un sold de 48554,61 lei în beneficiul SA „Drumuri-Chișinău” (f. d. 97, vol. V), iar cei 95917 lei cu titlu de TVA pe care i-ar fi însușit SRL „Totalproficons” de la SA „Drumuri-Chișinău”, nu se regăsesc în acest act, ceea ce încă odată demonstrează faptul că înțelegerea reală dintre SA „Drumuri-Chișinău” și SRL „Totalproficons” din start prevedea faptul că prima va achita pentru a doua TVA-ul necesar, fără ca ulterior să mai pretindă la el.

Or, în cazul în care SA „Drumuri-Chișinău” a semnat procesul-verbal de recepție în forma în care este, crezând că SRL „Totalproficons” era plătitor de TVA, atunci urma să se realizeze unul din următoarele două scenarii:

I - SA „Drumuri-Chișinău” din cei 134712 lei, achită doar partea sa din TVA și 95917 lei rămân ca restanță în contul SRL „Totalproficons”, însă din explicațiile lui Eugeniu Filipescu reiese că SA „Drumuri-Chișinău” a achitat toată suma TVA.

II - SA „Drumuri-Chișinău” achită în bugetul de stat cei 95917 lei pe care SRL „Totalproficons” nu avea dreptul să-i încaseze de la ea și atunci în actul de verificare reciprocă trebuia să figureze și suma în cauză ca datorie SRL „Totalproficons”, însă ea nu se regăsea, ceea ce atestă faptul că SA „Drumuri-Chișinău” nu avea nici o intenție să o pretindă de la SRL „Totalproficons”.

Ulterior, a parvenit controlul de la Curtea de Conturi a Republicii Moldova, iar auditorul nefiind familiarizat cu toate circumstanțele cauzei a ajuns la concluzia greșită că prin acțiunile SRL „Totalproficons” a fost prejudiciată SA „Drumuri-Chișinău”.

În situația dată, administrația SA „Drumuri-Chișinău”, în loc să explice organelor de control, că toate neînțelegerile derivă din devizul de cheltuieli greșit întocmit și care nu reflectă înțelegerea reală ce a avut loc între SA „Drumuri-Chișinău” și SRL „Totalproficons”, a preferat să meargă pe ideea că a fost indusă în eroare de către Oleg Cernatu, care ar fi introdus date denaturate în procesul-verbal de recepție a lucrărilor pentru delapidarea mijloacelor bănești.

4.3. Cu referire la învinuirile aduse lui Oleg Cernatu pe episodul ce se referă la relațiile contractuale dintre SRL „Totalproficons” și Primăria com. Corjova, r-nul Dubăsari, instanța de apel a reținut drept întemeiate concluziile primei instanțe, precum că în conformitate cu planul de acțiuni privind soluționarea problemelor majore cu care se confruntă locuitorii s. Corjova, r-nul Dubăsari, aprobat prin dispoziția Guvernului Republicii Moldova nr. 1307-96 din 31 ianuarie 2008, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale al Republicii Moldova și Primăria com. Corjova au fost desemnați responsabili de amenajarea și reparația a 20 fântâni, cu finanțarea din contul mijloacelor Fondului Ecologic Național (f. d. 138-139, vol. II).

În conformitate cu cererea de solicitare a grantului, Primăria com. Corjova a înaintat spre finanțare din Fondul Ecologic Național, proiectul „Amenajarea a 20 fântâni”, cu bugetul solicitat de 324,8 mii lei și termenul de realizare până la 01 aprilie 2008, scopul acestui proiect fiind amenajarea a 20 fântâni, ce va contribui la îmbunătățirea substanțială a calității apei (f. d. 140-148, vol. II).

Prin procesul-verbal nr. 1 din 07 martie 2008, Consiliul de Administrare al Fondului Ecologic Național a aprobat suma de 324,8 mii lei, care urma a fi utilizată pentru finanțarea proiectului nr. 2409 „Amenajarea a 20 fântâni”, beneficiar al căruia fiind desemnată Primăria com. Corjova (f. d. 149, vol. II).

Astfel, la 01 aprilie 2008, între Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale al Republicii Moldova (donator) și Primăria com. Corjova (beneficiar) a fost încheiat contractul nr. 1/1720-2409, conform căruia donatorul acordă, iar beneficiarul primește un grant în suma de 324781 lei, pentru realizarea proiectului „Amenajarea a 20 fântâni”.

Termenul de executare a proiectului nominalizat a fost stabilit de la 25 martie 2008 și până la 25 noiembrie 2008, iar plata pentru implementarea acestuia, urma a fi efectuată în două tranșe, inclusiv: prima tranșă - 97434 lei și a doua tranșă - 227347 lei (f. d. 151-152, vol. II).

Prin acordul adițional nr. 107 din 09 septembrie 2009, la contractul nr. 1/1720-2409 din 01 aprilie 2008, părțile au prelungit termenul de implementare a proiectului nr. 2409 până la 31 decembrie 2009 (f. d. 153, vol. II).

Ca urmare, în scopul îndeplinirii condițiilor contractuale, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale al Republicii Moldova a transferat pe contul de decontare al Primăriei com. Corjova, mijloace bugetare în sumă totală de 324475,13 lei (f. d. 154-155, vol. II).

Conform dării de seamă din procedura de achiziție prin cererea ofertelor de prețuri nr. 3 din 20 iunie 2008 și procesului-verbal al ședinței grupului de lucru pentru achiziții a Primăriei com. Corjova nr. 3 din 20 iunie 2008, au fost supuse evaluării ofertele prezentate de 3 operatori economici. Ca rezultat, câștigător al concursului a fost

desemnat SRL „Totalproficons”, care a oferit cel mai scăzut preț de 324 mii lei (f. d. 156-157, vol. II).

Ca efect, Primăria com. Corjova a încheiat cu SRL „Totalproficons”, contractul pentru achiziționarea mărfurilor (serviciilor) nr. 8 din 23 iunie 2008, obiectul căruia consta în amenajarea a 20 fântâni în valoare de 324 mii lei sau 16,2 mii lei pentru o fântână (f. d. 160-161, vol. II).

Potrivit procesului-verbal al lucrărilor executate la 01 decembrie 2008, SRL „Totalproficons” a amenajat 15 fântâni din s. Corjova, r-nul Dubăsari în sumă totală de 243356,35 lei, inclusiv: cheltuieli directe - 146652,49 lei, din care salariul muncitorilor - 34128,55 lei; asistența socială și medicală (27 %) - 9214,71 lei; cheltuieli de transport (10 %) – 11 222,66 lei; cheltuieli de regie (14,5 %) - 24228,03 lei; beneficiul SRL „Totalproficons” (6 %) - 11479,07 lei; TVA - 40559,39 lei (f. d. 163-166, vol. II).

Conform facturilor de expediție EB nr. 178828 din 01 octombrie 2008 și EE nr. 013464 din 01 decembrie 2008, SRL „Totalproficons” a înaintat spre plată către Primăria com. Corjova, valoarea lucrărilor de amenajare a 15 fântâni în suma totală de 243356,35 lei (f. d. 167-168, vol. II).

Pentru lucrările acordate, Primăria com. Corjova s-a achitat prin virament, transferând pe contul de decontare al SRL „Totalproficons”, mijloace financiare alocate de Fondul Ecologic Național în sumă totală de 243356,35 lei (f. d. 169-171, vol. II).

Ulterior, în baza procesului-verbal a lucrărilor executate la 30 iulie 2009, SRL „Totalproficons” a amenajat 5 fântâni din s. Corjova, r-nul Dubăsari în valoare totală de 81118,78 lei, inclusiv: cheltuieli directe - 48941,41 lei, din care salariul muncitorilor - 11337,17 lei; asistența socială și medicală (26,5 %) - 3004,35 lei; cheltuieli de transport (10 %) - 3750,57 lei; cheltuieli de regie (14,5 %) - 8075,96 lei; beneficiul SRL „Totalproficons” (6 %) - 3826,33 lei; TVA - 13519,72 lei (f. d. 172-175, vol. II).

Conform facturii fiscale SU nr. 2018108 din 01 august 2009, SRL „Totalproficons” a înaintat spre plată către Primăria com. Corjova, valoarea lucrărilor de amenajare a 5 fântâni în suma totală de 81118,78 lei, inclusiv TVA - 13518,78 lei (f. d. 176, vol. II).

Pentru lucrările acordate, Primăria com. Corjova s-a achitat prin virament, transferând pe contul de decontare al SRL „Totalproficons”, mijloace financiare alocate de Fondul Ecologic Național în sumă totală de 80643,65 lei, inclusiv TVA - 13280,61 lei (f. d. 177-178, vol. II).

Potrivit rechizitoriului, Oleg Cernatu ar fi însușit pe episodul ce ține de amenajarea celor 20 fântâni în s. Corjova 72165,17 lei, și anume, 40559,39 lei – TVA, 27699,72 lei - salarizare și 3906,06 lei asistența medicală și socială, cheltuieli pe care nu le-ar fi suportat, dar pe care le-a înaintat spre plată.

Respingând apelul, instanța de apel a reținut, că prima instanță corect a menționat, că Ministerul Ecologiei al Republicii Moldova, din contul Fondului Ecologic Național a acordat un grant pentru amenajarea a 20 fântâni în s. Corjova, r-nul Dubăsari.

Primăria com. Corjova avea statutul de intermediar între Ministerul Ecologiei al Republicii Moldova și antreprenorul ce urma să efectueze lucrările, având funcția de a stabili prin licitație antreprenorul, de a supraveghea efectuarea lucrărilor, de a recepționa lucrările și a-i achita antreprenorului costul lucrărilor din contul mijloacelor publice transferate pe contul său.

Spre deosebire de episodul ce ține de reparația drumurilor, unde antreprenorul și

subantreprenorul s-au înțeles la un preț forfetar, indiferent de cheltuielile pe care le va suporta subantreprenorul, în cazul raporturilor ce țin de amenajarea fântânilor, modalitatea de stabilire a cuantumului era alta, costul lucrărilor fiind stabilit după anumite tarife, iar antreprenorul avea dreptul să pretindă achitarea sumei integrale doar în măsura în care suporta cheltuielile solicitate.

La 01 decembrie 2008, când a fost semnat procesul-verbal de recepție a 15 fântâni, în conținutul acestuia era prevăzut și TVA în sumă de 40559,39 lei, chiar dacă SRL „Totalproficons” nu era plătitor de TVA, atât Oleg Cernatu, cât și primarul Valeriu Mițul, au semnat actul, deși știau că SRL „Totalproficons” nu era plătitor de TVA.

Chiar dacă SRL „Totalproficons” a încasat TVA în sumă de 40559,39 lei pentru toate cele 15 fântâni, Oleg Cernatu și-a recunoscut vina doar în ce privește încasarea TVA-ului pentru 10 fântâni, motivând prin faptul că a predat lucrările de amenajare a 15 fântâni prin două facturi de expediție, și anume factura de expediție EB nr. 178828 din 01 octombrie 2008 pentru zece fântâni și EE nr. 013464 din 01 decembrie 2008 pentru încă cinci.

Respectiv, la 01 februarie 2008, el trebuia să fie deja plătitor de TVA și lui nu-i poate fi incriminată și încasarea sumei TVA pentru acele fântâni odată ce trebuia să transfere banii în buget.

Reieșind din circumstanțele stabilite, instanța de apel a menționat, că prima instanță corect a respins versiunea inculpatului, deoarece factura de expediție EB nr. 178828 din 01 octombrie 2008 prevedea TVA pentru 10 fântâni, deși SRL „Totalproficons” nu era plătitor TVA.

Conform prevederilor art. 112 Cod fiscal, până la expirarea ultimei zile din noiembrie 2008 SRL „Totalproficons” urma să se înregistreze ca plătitor TVA lucru care nu a fost făcut, iar la 01 decembrie 2008, SRL „Totalproficons” nefiind încă înregistrată ca plătitor TVA a eliberat factura de expediție EE nr. 013464 din 01 decembrie 2008 pentru încă 5 fântâni, care conțineau și suma ce ar fi trebuit să fie achitată ca TVA, dar în privința căreia nu se face o astfel de mențiune în factură și care ulterior nu a fost transferată în buget.

Instanța de apel a conchis, că împrejurările relatate atestă intenția lui Oleg Cernatu, de însușire la 01 decembrie 2008, a întregii sume de 40559,39 lei încasată în calitate de TVA pentru cele 15 fântâni și nu doar pentru zece.

Or, chiar dacă ulterior, în urma controlului fiscal din februarie 2009, prin decizia nr. 35 din 10 februarie 2009 a șefului IFS Dubăsari (f. d. 234, vol. V), SRL „Totalproficons” a fost obligată să achite în buget TVA-ul nedeclarat pentru luna decembrie 2008, aceasta atestă nu lipsa semnelor componente de infracțiune în acțiunile lui Oleg Cernatu, ci doar faptul că acțiunile sale ilegale nu au rămas fără urmă.

Astfel, la 10 februarie 2009, SRL „Totalproficons” încă nu era înregistrată în calitate de plătitor de TVA și doar în baza deciziei șefului IFS Dubăsari din 10 februarie 2009, s-a dispus înregistrarea întreprinderii în această calitate începând cu ziua de 01 ianuarie 2009, adică, după ziua de 01 decembrie 2008, Oleg Cernatu nu avea nici o intenție să-și legalizeze acțiunile sale de încasare a TVA pentru 5 fântâni în baza facturii EE nr. 013464 din 01 decembrie 2008 și, respectiv, să verse acest TVA în buget, întreprinderea continuând să activeze ca neplătitor TVA până la momentul când s-a instituit controlul fiscal.

În ceea ce privește suma de 27699,72 lei însușită ca cheltuieli de salarizare care

n-ar fi fost suportate de către antreprenor, instanța de apel a reținut concluziile formulate de către prima instanță potrivit cărora, toate lucrările pentru care s-a angajat SRL „Totalproficons” au fost executate, fapt ce rezultă din materialele anexate la dosar și confirmate de martori, fiind evident că pentru efectuarea lucrărilor muncitorii au cheltuit numărul de ore prevăzut în devizul de cheltuieli, iar această muncă urma a fi răsplătită antreprenorului conform tarifelor prevăzute în contractul încheiat și nu conform tarifului salarial pe care-l primea angajatul ce efectua lucrările în cadrul SRL „Totalproficons”.

Totodată, nu contează faptul dacă toată munca preconizată a fost efectuată de unul, doi sau cinci, zece, douăzeci etc. de muncitori, atât timp cât ea a fost efectiv realizată.

Odată ce toate lucrările preconizate conform contractului au fost efectuate, se prezumă că au și fost cheltuite pentru aceasta toate orele/om preconizate, iar faptul că, conform datelor de evidență de la întreprindere, oficial s-au plătit salarii mai puține decât s-a prevăzut în actele de recepție, asta nu înseamnă că acele ore/om preconizate nu s-au consumat, iar banii nu au fost efectiv achitați lucrătorilor.

Aceasta poate să ateste doar faptul că la întreprindere n-au fost angajați oficial toți lucrătorii pentru ca să fie posibil de a se eschiva de la plata tuturor impozitelor și taxelor (asistență socială, medicală etc.) prevăzute de lege.

Mai mult, în rezultatul controlului fiscal din 18 iunie 2010 efectuat la SRL „Totalproficons” s-a stabilit, că în anul 2008, deși conform documentelor au fost achitate salarii în sumă de 10500 lei, efectiv s-au plătit 66207 lei; în 2009, deși conform documentelor au fost achitate salarii în sumă de 18900 lei, efectiv s-au plătit 25200 lei (f. d. 80, vol. I).

Astfel, s-a constatat, că SRL „Totalproficons” efectiv a suportat cheltuieli de salarizare, chiar dacă n-au fost reflectate în dările de seamă depuse de întreprindere, mai mari decât se indică în actul de acuzare, din care considerente instanța de judecată considerând că nu a fost demonstrată învinuirea adusă inculpatului cu privire la însușirea sumei de 27699,72 lei, ca cheltuieli de salarizare care n-au fost suportate.

Cu referire la pretinsa sumă de 3906,06 lei însușită ca cheltuieli de asistență socială și medicală care n-ar fi fost suportate de către antreprenor, instanța de apel a reținut, că spre deosebire de retribuția muncii, care se achită persoanelor fizice, inclusiv și la mână, plățile de asistență socială și medicală se achită la buget și doar prin virament de către persoanele juridice.

La fel, instanța de apel a remarcat corectitudinea concluziei primei instanțe, cu privire la vinovăția inculpatului în însușirea sumei respective, deoarece ea a fost indicată în actele de recepție finală din 01 decembrie 2008 și 30 iulie 2009, fără ca să fie efectiv vărsată la buget.

În consecință, prin acțiunile sale, în urma raporturilor contractuale de amenajare a 20 fântâni în s. Corjova, r-nul Dubăsari, Oleg Cernatu a delapidat ilegal din contul Fondului Ecologic Național suma de 44465,45 (3906,06 +40559,39) lei.

Cu privire la argumentele inculpatului Oleg Cernatu precum că în acțiunile sale lipsește componenta de infracțiune de sustragere pe episodul cu reamenajarea fântânilor, motivând prin faptul, că el real a amenajat 22 și nu 20 de fântâni, cât și prin faptul că lucrările prestate la fiecare fântână efectiv au fost mai multe decât cele preconizate, instanța de apel a reținut concluziile primei instanțe, precum că fântânile aparțin s. Corjova, r-nul Dubăsari și nu Ministerului Ecologiei al Republicii Moldova.

Eventualele lucrări făcute în afara proiectului, în beneficiul s. Corjova, r-nul Dubăsari și nu a Ministerului Ecologiei al Republicii Moldova, fără acordul acestuia puteau fi finanțate doar din contul beneficiarului, adică a administrației publice locale a com. Corjova, r-nul Dubăsari.

În acest sens, instanța de apel a enunțat că, prima instanță corect a stabilit vinovăția lui Oleg Cernatu în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal.

4.4. Cu referire la învinuirea lui Oleg Cernatu în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a remarcat, că prima instanță corect a reținut că confecționarea presupune nu doar întocmirea fizică a documentului ci și semnarea unui document, deja pregătit, dacă persoana care-l semnează cunoaște că el conține date denaturate.

Astfel, Oleg Cernatu, atât în cazul raporturilor derulate cu SA „Drumuri-Chișinău”, cât și în cazul raporturilor derulate cu Fondul Ecologic Național și Primăria com. Corjova, era în cunoștință de cauză că procesele-verbale pe care le semnează conțin date denaturate și ele, ulterior, vor fi utilizate ca documente justificative pentru realizarea anumitor acte juridice (încasarea sumelor de bani din Fondul Ecologic Național în cazul reamenajării fântânilor, semnarea procesului-verbal final de recepție între SA „Drumuri-Chișinău” și ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”).

Instanța de apel a constatat, că Oleg Cernatu a săvârșit atât confecționarea, cât și utilizarea documentelor oficiale false, iar potrivit materialelor cauzei prin acțiunile sale, Oleg Cernatu a cauzat Fondul Ecologic Național un prejudiciu de 44465,45 lei, acțiuni care nu se circumscriu indicilor calificativi ai infracțiunii prevăzute la art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Mai mult, instanța de judecată a constatat existența unei bănuieli rezonabile că procesele-verbale de recepție finală au fost semnate și, respectiv, au obținut forță juridică, nu doar de către Oleg Cernatu, ci și de alte persoane care ar fi știut că în ele se conțin date denaturate ca: Eugeniu Filipescu, care semnând actul de recepție finală a lucrărilor din 28 noiembrie 2008 ar fi cunoscut despre faptul că SRL „Totalproficons” nu este plătitor de TVA; Valeriu Mițul, care semnând actul de recepție finală a lucrărilor din 01 decembrie 2008, la fel, ar fi cunoscut că SRL „Totalproficons” nu era plătitor TVA, iar reieșind din faptul că lui Oleg Cernatu nu i-a fost încredințată săvârșirea faptei prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, prima instanță corect nu a dat apreciere acțiunilor lui Oleg Cernatu în acest sens.

Cu referire la aspectele descrise, instanța de apel a reținut ca fiind corectă concluzia primei instanțe în ce privește stabilirea vinovăției lui Oleg Cernatu în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, care ținând cont de gravitatea infracțiunii, care face parte din categoria celor ușoare, în conformitate cu art. 60 Cod penal, corect a dispus încetarea procesului, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

În ceea ce ține de argumentele procurorului cu referire la faptul, că: prin sentință, prima instanță nefondat a apreciat, că: „...inculpatul a cauzat un prejudiciu de doar 44465,45 lei, de aceea lui nu-i poate fi încredințată lit. d) alin. (2) art. 361 Cod penal...”; este neclară poziția primei instanțe diferită de la caz la caz cu referire la circumstanțele falsificării proceselor-verbale de recepție, instanța de apel a considerat că nici aceste motive nu pot reținute, din motiv că prima instanță și-a motivat soluția, nu a comis careva

omisiuni, erori sau viciu fundamental, a pronunțat o sentință legală și întemeiată, a stabilit pedeapsa menționată ținând seama de toate circumstanțele pricinii și a aplicat în privința inculpatului o pedeapsă echitabilă.

4.5. La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a remarcat, că prima instanță corect, în conformitate cu prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, circumstanțe atenuante sau agravante nefiind stabilite.

Cu privire la personalitatea inculpatului, instanța de apel a menționat, că inculpatul se caracterizează pozitiv la locul de trai, anterior nu a fost tras la răspundere penală, are la întreținere cinci copii, are în sarcină repararea prejudiciilor cauzate prin infracțiunea de sustragere, fapt ce indică că prima instanță corect a dispus aplicarea în privința acestuia a unei pedepse pecuniare sub formă de amendă, fără izolarea acestuia de societate.

Totodată, ținând cont că săvârșirea infracțiunii de sustragere a fost favorizată de faptul deținerii de către inculpat a funcției de gestionar a unei organizații comerciale, instanța de apel a reținut drept întemeiată soluția primei instanțe cu privire la aplicarea pedepsei complementare obligatorii, privirea inculpatului de dreptul de a gestiona organizații comerciale pe un termen de 3 ani.

4.6. Cu referire la acțiunea civilă înaintată de Ministerul Mediului al Republicii Moldova cu privire la încasarea din contul inculpatului a sumei de 77000 lei, instanța de apel, făcând trimitere la prevederile art. 1398 alin. (1) Cod civil, art. 219 alin. (2) Cod de procedură penală, art. art. 16, 83 al Legii nr. 1515 din 16 iunie 1993 „Cu privire la protecția mediului înconjurător”, pct. 2, 4 al Regulamentului privind fondurile ecologice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 988 din 21 septembrie 1998, a stabilit că prima instanță corect a ajuns la concluzia, că în cazul utilizării ilicite a mijloacelor din Fondul Ecologic Național, Ministerul Mediului al Republicii Moldova are dreptul, de fapt chiar e obligat, să înainteze acțiuni privind repararea prejudiciului cauzat, pentru ca mai apoi să utilizeze sursele în continuare în scopurile prevăzute de Regulamentul privind fondurile ecologice.

Prin urmare, ținând cont de faptul că în timpul cercetării judecătorești s-a constatat faptul că Oleg Cernatu, prin acțiunile sale ilicite, a prejudiciat Fondul Ecologic Național în sumă de 44465,45 lei, corect prima instanță a considerat că acțiunea civilă înaintată de Ministerul Mediului al Republicii Moldova este parțial întemeiată, dispunând încasarea din contul lui Oleg Cernatu în beneficiul Ministerului Mediului al Republicii Moldova, a sumei de 44465,45 lei, cu titlu de prejudiciu material.

4.7. Cu referire la acțiunea civilă înaintată de SA „Drumuri-Chișinău”, instanța de apel a menționat, că Eugeniu Filipescu, în perioada în care deținea funcția de director al SA „Drumuri-Chișinău”, a declarat că renunță la acțiunea civilă, deoarece întreprinderea nu a avut pierderi în urma relațiilor contractuale cu SRL „Totalproficons”, însă renunțarea a fost verbală, motiv pentru care justificat prima instanță nu s-a pronunțat asupra acestui caz.

Totodată, prin decizia Camerei Înregistrării de Stat, Oficiul Teritorial Chișinău, din 30 mai 2013 s-a dispus: „A radia din Registrul de Stat al persoanelor juridice SA „Drumuri-Chișinău”, IDNO 1004600038736 din 05 mai 1998, în legătură cu

reorganizarea prin absorbție de către SA „Drumuri-Criuleni”, IDNO 1003600095963 din 14 aprilie 1998. Succesor de drepturi și obligațiuni a persoanei juridice SA „Drumuri-Chișinău”, IDNO 1004600038736 din 05 mai 1998, este persoana juridică SA „Drumuri-Criuleni”, IDNO 1003600095963 din 14 aprilie 1998 (f. d. 191, vol. V)”.

5. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

5.1. În motivarea recursului acuzarea menționează, că decizia contestată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, fiind emisă cu încălcarea prevederilor art. art. 414, 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, instanța de apel nu a ținut cont de explicațiile conținute în pct. 12.2, 14 a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine apel”.

Așadar, susține procurorul, că vinovăția inculpatului Oleg Cernatu în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 191 alin. (5), 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, este demonstrată prin cumulul de probe administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanța judecătorească: declarațiile inculpatului (f. d. 87-90, 207-208, vol. V; 109, vol. VI); a reprezentantului SA „Drumuri-Chișinău”, Eugeniu Filipescu (f. d. 11-15, 144, 147, vol. V); a reprezentantului Ministerului Mediului al Republicii Moldova, Adrian Panciuc (f. d. 26-27, vol. V); a martorilor Andrei Kogut (f. d. 31-32, vol. V); Tatiana Salihi (f. d. 34-35, vol. V); Angela Burtea (f. d. 63-64, vol. V); Eudochia Nicolaev (f. d. 29, vol. V); Anatolie Grajdian (f. d. 39-40, vol. V); Iurie Coțofan (f. d. 50-51, vol. V); Valeriu Mițul (f. d. 66-67, vol. V); Alexandru Ceachir (f. d. 196-201, vol. V), dar și prin următoarele probe materiale: actul din 25 martie 2011 privind rezultatele reviziei economico-financiare tematice efectuate la SRL „Totalproficons”, împreună cu toate anexele (f. d. 8-180, vol. II); procesul-verbal de ridicare din 28 octombrie 2010, cu anexe (f. d. 2-81, vol. III); procesul-verbal de examinare din 27 mai 2011 (f. d. 86-88, vol. III); procesul-verbal de ridicare din 08 noiembrie 2010 (f. d. 90-246, vol. III); procesul-verbal de ridicare din 21 februarie 2011, cu anexe (f. d. 2-66, vol. IV); procesul-verbal de examinare din 27 mai 2011 (f. d. 67-70, vol. IV); procesul-verbal de ridicare din 30 mai 2011, cu anexe (f. d. 74-86, vol. IV); procesul-verbal de examinare din 21 iulie 2011 (f. d. 67-70, vol. IV); procesul-verbal de examinare din 30 mai 2011 (f. d. 87-88, vol. IV); procesul-verbal de ridicare din 21 iunie 2011, cu anexe (f. d. 95-135, vol. IV); procesul-verbal de examinare din 21 iunie 2011 (f. d. 136-137, vol. IV).

Evidențiază recurentul, că inițial, făcând referire la probele menționate, instanța de apel a reținut, că acestea confirmă vinovăția inculpatului Oleg Cernatu în săvârșirea infracțiunilor imputate, iar de fapt a menținut sentința prin care prima instanță nefondat a reîncadrat acțiunile inculpatului.

Totodată, instanța de apel a mai reținut, că Oleg Cernatu, atât în cazul raporturilor derulate cu SA „Drumuri-Chișinău”, cât și în cazul raporturilor derulate cu Fondul Ecologic Național și Primăria com. Corjova, era în cunoștință de cauză că procesele-verbale pe care le semnează conțin date denaturare și ele, ulterior, vor fi utilizate ca documente justificative pentru realizarea anumitor acte juridice (încasarea sumelor de bani din Fondul Ecologic Național în cazul reamenajării fântânilor; semnarea procesului-verbal final de recepție între SA „Drumuri-Chișinău” și ÎS „Administrația de Stat a Drumurilor”).

Astfel, Oleg Cernatu a săvârșit atât fapte de confecționare, cât și de folosire a documentelor oficiale false.

Mai mult, instanța de judecată a constatat existența unei bănuieli rezonabile că procesele-verbale de recepție finală au fost semnate și, respectiv, au obținut forță juridică, nu doar de către Oleg Cernatu, ci și de alte persoane care ar fi știut că în ele se conțin date denaturate ca: Eugen Filipescu, care semnând actul de recepție finală a lucrărilor din 28 noiembrie 2008 a fi cunoscut despre faptul că SRL „Totalproficons” nu este plătitor TVA; Valeriu Mițul, care semnând actul de recepție finală a lucrărilor din 01 decembrie 2008, la fel, a cunoscut că SRL „Totalproficons” nu era plătitor TVA.

Indică recurentul, că deși instanța de apel a constatat corectitudinea reîncadrării acțiunilor inculpatului de către prima instanță în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, o asemenea concluzie nu suportă critică juridică, deoarece pe episodul de amenajare a fântânilor din s. Corjova, r-nul Dubăsari, este admisă ipoteza semnării de către inculpatul Oleg Cernatu a conținutului procesului-verbal de recepție finală a lucrărilor, iar ce ține de semnarea unui asemenea proces-verbal de către aceeași persoană pe episodul cu SA „Drumuri-Chișinău” este considerat inadmisibil. Or, anume prin metoda semnării intenționate a proceselor-verbale de recepție finală, care conțineau date denaturate, inculpatul a săvârșit delapidarea surselor financiare de la părțile vătămate.

Totodată, instanța de apel la reîncadrarea acțiunilor inculpatului Oleg Cernatu din prevederile art. art. 191 alin. (5), 361 alin. (2) lit. d) în baza art. art. 191 alin. (2), 361 alin. (1) Cod penal, a pus la baza deciziei adoptate poziția apărării, concluzionând că, despre faptul că SRL „Totalproficons”, nu este plătitor de TVA cunoștea și partea vătămată SA „Drumuri-Chișinău”, iar ca urmare de către aceasta fiind acceptate facturile de expediție prezentate de inculpat, nefiind solicitate facturile fiscale, o asemenea concluzie fiind apreciată ca o încercare de a pune pe seama părții vătămate, acțiunile infracționale a lui Oleg Cernatu.

La fel, acuzarea consideră că instanța de apel nu a apreciat la justa valoare probele de drept și de fapt administrate de organul de urmărire penală, corespunzător nu a luat în considerație, că inculpatul Oleg Cernatu, prin semnarea proceselor-verbale indicate, despre conținutul greșit al cărora cunoștea, intenționat a săvârșit infracțiunile prevăzute de art. art. 191 alin. (5), 361 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Subliniază acuzarea, că partea descriptivă a deciziei adoptate, în partea reîncadrării acțiunilor inculpatului contravine prevederile art. 394 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, deoarece nu cuprinde motivele soluției adoptate.

La fel, în ipoteza în care acțiunile inculpatului Oleg Cernatu just au fost încadrate în baza art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, procurorul consideră că instanța de apel urma să se expună asupra termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

6. Avocatul Daniela Mîrza în numele inculpatului, a depus referință pe marginea recursului procurorului, solicitând inadmisibilitatea acestuia, din motiv că argumentele invocate nu se încadrează în prevederile legale enunțate ca temei pentru declararea recursului.

Astfel, apărarea consideră, că recursul acuzatorului de stat este neîntemeiat, iar decizia instanței de apel și sentința sunt legale și întemeiate.

Relevă, că la cazul menționat nu au fost prezentate probe suficiente în susținerea vinovăției inculpatului, or reprezentatul SA „Drumuri-Chișinău”, Eugeniu Filipescu a

menționat, că întreprinderii date nu i-a fost cauzat prejudiciu în urma lucrărilor efectuate de SRL „Totalproficons”, dar un beneficiu de 50000 lei.

Mai mult, acesta a cunoscut, că SRL „Totalproficons” nu este plătitoare de TVA.

În ceea ce ține de lucrările de construcție a fântânilor, apărarea menționează că primarul com. Corjova, r-nul Dubăsari a știut că SRL „Totalproficons” este plătitor de TVA, toate actele legate de predarea obiectului fiind îndeplinite de Primăria com. Corjova și nu de inculpat.

Subliniază că pe acest episod, inculpatul Oleg Cernatu și-a recunoscut vinovăția, pentru 10 fântâni, TVA a fost achitat, iar pentru încă 10 este gata să le achite, deși banii respectivi nu au fost însușiți de el personal ci au fost cheltuiți pentru lucrările de reamenajare a fântânilor. La 17 august 2015, inculpatul a achitat amenda în sumă de 13000 lei, sentința fiind executată.

7. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Raportând prevederile normelor citate la circumstanțele cauzei, Colegiul penal lărgit reține, că la caz, procurorul contestă decizia instanței de apel în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii ori când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

În esență, recursul procurorului se axează pe ideea, că materialul probator prezentat în susținerea învinuirii inculpatului Oleg Cernatu în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 191 alin. (5), 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, nu a fost apreciat de către instanțele de fond la justa valoare, iar ca urmare, încălcările admise s-au soldat cu greșita reîncadrare a acțiunilor inculpatului în baza art. art. 191 alin. (2) lit. c), d), 361 alin. (1) Cod penal.

Analizând conținutul cererii de recurs prin prisma temeiurilor de drept invocate de acuzatorul de stat, Colegiul penal lărgit constată că argumentele propuse spre examinare nu și-au găsit confirmare în speță, în sensul casării deciziei recurate, deoarece din textul deciziei se observă, că instanța a analizat obiectiv probele administrate, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar decizia cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și corespunde prevederilor art. art. 414, 417 Cod de procedură penală.

Astfel, argumentele invocate de procuror în cererea de recurs cu referire la faptul, că instanța de apel, menținând sentința, a apreciat formal și unilateral probele și circumstanțele cauzei penale, lăsând fără atenție motivele invocate în apelul acuzatorului de stat, iar decizia atacată nu cuprinde motivele care se întemeiază soluția, nu și-au găsit suport juridic în cazul dedus judecății.

Or, fiind investite cu situația de fapt descrisă în speță, atât prima instanță cât și instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, au expus pe larg situația de fapt reținută, dezvăluind motivele pentru care au ajuns la soluția adoptată, corect

concluzionând că acțiunile inculpatului se circumscriu încadrării juridice în baza art. art. 191 alin. (2) lit. c), d), 361 alin. (1) Cod penal.

Prin urmare, nu pot fi reținute alegațiile recurentului, în sensul că instanța de apel menținând soluția primei instanțe cu privire la reîncadrarea juridică a acțiunilor inculpatului Oleg Cernatu, nu putea în același timp să constate că inculpatul atât în cazul raporturilor derulate cu SA „Drumuri-Chișinău”, cât și în cazul raporturilor derulate cu Fondul Ecologic Național și Primăria com. Corjova, era în cunoștință de cauză că procesele-verbale pe care le semnează conțin date denaturate și ele, ulterior, vor fi utilizate ca documente justificative pentru realizarea anumitor acte juridice.

Aceasta deoarece, după cum rezultă din textul deciziei, aceste acțiuni ale inculpatului de confecționare și de folosire a documentelor oficiale false, au fost raportate de instanțele de fond la cauzarea unui prejudiciu în sumă de 44465,45 lei, care potrivit textului de lege incriminat și prevederilor art. 126 alin. (1) Cod penal, nu poate fi atribuit la cauzarea unor daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, conform indicilor calificativi de la lit. d) alin. (2) art. 361 Cod penal, corect fiind încadrate în baza art. 361 alin. (1) Cod penal.

În ceea ce privește insinuările recurentului, că instanțele de fond au constatat existența unor bănueli rezonabile că procesele-verbale de recepție finală au fost semnate nu doar de către Oleg Cernatu, ci și de alte persoane care ar fi cunoscut că în ele se conțin date denaturate cum ar fi Eugen Filipescu sau Valeriu Mițul, aceste argumente au fost combătute pe deplin de către instanța de apel, care a specificat, că inculpatului Oleg Cernatu nu i-a fost incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, adică confecționarea și folosirea documentelor oficiale false, săvârșită de două sau mai multe persoane, ca urmare prima instanță corect nu a dat apreciere acestor acțiuni.

De altfel, nici argumentele recurentului, că instanța de apel la judecarea apelului a luat la baza soluției adoptate poziția apărării, menționând că SA „Drumuri-Chișinău” cunoștea că SRL „Totalproficons” nu este plătitoare de TVA, în acest mod încercând să pună pe seama SA „Drumuri-Chișinău” acțiunile infracționale ale inculpatului Oleg Cernatu, nu pot fi reținute de către instanța de recurs, deoarece concluziile formulate au fost deduse din analiza întregului material la dosar, care a fost examinat cu respectarea prevederilor art. art. 99-101 Cod de procedură penală.

Față de considerentele expuse, se atestă că erorile semnalizate de procuror sub aspectul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la judecarea recursului.

Colegiul penal lărgit amintește, că în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel, sau eventual de recurs, o curte de apel poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

Cu referire la jurisprudența constantă a Curții Europene pentru drepturile omului, Colegiul penal reiterează că motivarea hotărârii este un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din

punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față.

Subsidiar, este de remarcat și faptul că recurentul nefiind de acord cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului de către instanțele de fond în baza art. art. 191 alin. (2) lit. c), d), 361 alin. (1) Cod penal, insistă în cererea de recurs că în acțiunile acestuia se regăsesc elementele constitutive ale infracțiunilor incriminate potrivit rechizitoriului, solicitând reîncadrarea acestora în baza art. art. 191 alin. (5), 361 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Însă, în opinia Colegiului penal criticele recurentului referitor la încadrarea juridică greșită a acțiunilor lui Oleg Cernatu, nu sunt incidente în cazul supus judecării, din motiv că instanțele de fond au făcut o analiză completă și obiectivă a tuturor probelor administrate la toate fazele procesului penal, încadrând corect acțiunile acestuia în articolul menționat.

Potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșită și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală.

Reieșind din prevederile legale și practica judiciară constantă, Colegiul penal reține că, pentru verificarea existenței temeiului, prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, instanța de recurs trebuie să țină seama de fapta săvârșită, așa cum aceasta a fost stabilită de către instanța de apel, dar și să supună unui control riguros încadrarea juridică a faptelor stabilite, verificând dacă acestea au fost încadrate corect potrivit normei penale.

După cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul penal constată că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la respingerea apelului declarat de procuror, ca nefondat, cu menținerea sentinței atacate.

La fel, instanța de recurs reține că, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungând la concluzia corectă că sentința atacată este legală și întemeiată.

Deci, făcând o analiză minuțioasă a materialelor cauzei, Colegiul penal constată că alegațiile recurentului cu privire la pretinsa eroare judiciară reținută la încadrarea juridică a acțiunilor imputate lui Oleg Cernatu, este vădit nefondată.

Cu privire la argumentele procurorului, că instanța de apel în cazul încadrării acțiunilor inculpatului în baza art. 191 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, urma să se pronunțe și referitor la termenul prescripției tragerii la răspundere penală, Colegiul penal lărgit menționează, că infracțiunea respectivă, conform legii în vigoare la data săvârșirii infracțiunii, prevedea pedeapsa maximă cu închisoarea de până la 7 (ani), iar prin prisma art. 16 Cod penal, aceasta face parte din categoria infracțiunilor grave.

Reieșind din faptul, că infracțiunea imputată inculpatului Oleg Cernatu a fost săvârșită în perioada iunie-decembrie a anului 2008, ținând cont de prevederile art. 60 alin. (1) lit. c) Cod penal, instanța de recurs menționează că nu s-a constatat temeiul invocat privind survenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Așa fiind, instanța de recurs conchide că instanța de apel și-a motivat soluția privind vinovăția inculpatului în baza art. art. 191 alin. (2) lit. c), d), 361 alin. (1) Cod

penal, care a fost expusă pe larg la **pct. 4.** din prezenta decizie, soluție, pe care instanța de recurs o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune.

Față de considerentele relatate, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia, că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de procuror și, potrivit legii, se impune respingerea acestuia, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Pavel Guțan, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2015, în cauza penală în privința lui ***Cernatu Oleg Mihail***.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 02 iunie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma